

Република Српска обиљежава у недељу, 21. новембра, годишњицу Дејтонског споразума. Мировним споразумом који су, прије 15 година, парафирали тадашњи предсједници РБиХ Алија Изетбеговић, Хрватске Фрањо Туђман и Србије Слободан Милошевић званично је окончан троипогодишњи рат у БиХ.

Споразум је потписан 14. децембра 1995. године у Паризу. Нико од потписника споразума данас није међу живима, а у БиХ данас постоје различити ставови о Дејтонском споразуму. Дубоке подјеле у схватању Дејтонског споразума, који је и Устав БиХ присутне су још од потписивања тог документа и то је један од кључних проблема у политичким односима у БиХ. За политичке снаге у РС Дејтонски споразум основ је свих разговора о уставним промјенама, јер је њиме одређена територијална организација и гарантована равноправност народа. Дан потписивања Дејтонског споразума унесен је као државни празник у Закон РС о обиљежавању слава и светковина, али он се не слави као празник на нивоу БиХ. У посљедње вријеме политичари из ФБиХ, подржани дијелом међународне заједнице, захтијевају ревизију Дејтона и уставно преуређење БиХ. У Српској сматрају да се основа Дејтона мора сачувати, јер је то гарант опстанка Српске и српског народа.

Историјат Дејтона

Дејтонски споразум сматра се једним од најуспјешнијих мировних уговора у свијету. Споразумом, који је парафиран у војној бази Рајт-Петерсон у америчком градићу Дејтон, послје тронедјељних преговора челника БиХ, Хрватске и Савезне Републике Југославије, уз посредовање САД, БиХ је подијељена на два ентитета, Федерацију БиХ и Републику Српску.

Конференција у Дејтону трајала је од 1. новембра до 21. новембра 1995. године. Главни учесници су, поред Изетбеговића, Милошевића и Туђмана, били главни амерички посредник Ричард Холбрук и генерал Весли Кларк.

Нема компромиса када је у питању Дејтон

Пише: Глас Српске
недеља, 21 новембар 2010 19:47

Споразум, парафиран у Дејтону, у присуству тадашњег државног секретара САД Ворена Кристофера, Милошевић, Туђман и Изетбеговић званично су потписали три седмице касније, 14. децембра 1995. године у Јелисејској палати у Паризу. Потписници су се обавезали да међусобне односе регулишу према Повељи УН, Завршном хелсиншком акту и другим документима ОЕБС-а, као и на међусобно поштовање суверенитета и рјешавање неспоразума на мирољубив начин.

Споразум се нарочито бавио будућим управним и уставним уређењем БиХ. Један од најосновнијих принципа на којима је Дејтонски споразум био заснован је била подјела БиХ по кључу 51-49, односно 51 одсто територије ФБиХ и 49 одсто Републици Српској, који је усагласила тзв. контакт група.

Конференција у Дејтону трајала је од 1. новембра до 21. новембра 1995. године. Главни учесници су, поред Изетбеговића, Милошевића и Туђмана, били главни амерички посредник Ричард Холбрук и генерал Весли Кларк. Делегацију Републике Српске чинили су тадашњи потпредсједник РС Никола Кољевић, министар спољних послова Алекса Буха, предсједник Народне скупштине Момчило Крајишник, правни експерт Радомир Лукић, експерт за питања граница Владимир Лукић, те савјетник предсједника РС Јован Заметица и генерал Здравко Толимир.

Слободан Милошевић водио је главну ријеч у име Срба, док Радован Караџић, који је у то вријеме био предсједник РС, није ни путовао у Дејтон. У српској делегацији био је и предсједник Црне Горе Момир Булатовић.

Дејтон утврдио односе у БиХ

Предсједавајући Предсједништва БиХ Небојша Радмановић истакао је да је за будућност БиХ најбоље придржавати се онога што је написано у Дејтонском мировном споразуму и то тачно онако како је написано.

- Дејтон јесте најбољи и ствара најмање проблема свима у БиХ када се реализује онако како је и потписан - истакао је Радмановић.

Нема компромиса када је у питању Дејтон

Пише: Глас Српске
недеља, 21 новембар 2010 19:47

Нагласио је да је Дејтонски споразум добродошао свима у региону, а не само у БиХ у оном моменту када је потписан, без обзира на то што су га различито схватили у том тренутку.

- Он није значио само мир као што многи и данас тумаче него је утврдио потпуно јасне односе у БиХ, начин функционисања БиХ - рекао је Радмановић и додао да је БиХ напредовала у протеклих 15 година, између осталог и захваљујући Дејтону.

Подсјетио је да су домаћи политичари некада доприносили развоју БиХ у складу са Дејтоном, а некада су га и оспоравали.

- То се и данас дешава. То истовремено значи да оно што је наметнуто БиХ мимо Дејтонског споразума (а таквих рјешења која данас не функционишу је било доста) треба посебно преиспитати - казао је Радмановић.

Додао је да смо "сви свјесни да је под притиском међународне заједнице и наметањем одређених одлука високог представника БиХ промијењен дио дејтонских одређења".

Према његовим ријечима, у протеклих 15 година имплементиран је највећи дио дејтонских одлука и анекса споразума, без обзира на његова појединачна дневна оспоравања.

Нема компромиса када је у питању Дејтон

Пише: Глас Српске
недеља, 21 новембар 2010 19:47

